

SEJMN
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 3008

Warszawa, 7 lutego 2023 r.

Panie i Panowie Posłowie
na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej

Uprzejmie przekazuję wniesiony, na podstawie art. 118 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, a także na podstawie art. 32 ust. 1 regulaminu Sejmu, **obywatelski projekt ustawy**

- o zmianie ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz innych ustaw.

Projekt ustawy został wniesiony zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 2, art. 9 ust. 2 oraz art. 10 ust. 2 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.

Do reprezentowania Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej – na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli – został wskazany Pan Krzysztof Kasprzak, a jako osoba uprawniona do jego zastępstwa w pracach nad projektem ustawy wskazana została Pani Kaja Godek.

MARSZAŁEK SEJMU

(-) Elżbieta Witek

Ustawa
z dnia ..... r.

o zmianie ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r.

o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz
innych ustaw

Art. 1 W ustawie z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży wprowadza się następujące zmiany:

- a) Po art. 4c dodaje się art. 4d, który otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 4d

Zakazuje się:

- a) publicznego propagowania jakichkolwiek działań dotyczących możliwości przerywania ciąży na terenie kraju i poza jego granicami;
- b) publicznego nawoływania do przerywania ciąży na terenie kraju i poza jego granicami;
- c) publicznego informowania o możliwości przerywania ciąży na terenie kraju i poza jego granicami za wyjątkiem informowania o przypadkach wymienionych w art. 4a ust. 1;
- d) produkowania, utrwalania, sprowadzania, nabywania, przechowywania, posiadania, prezentowania, przewożenia lub przesyłania druku, nagrań lub innych przedmiotów lub nośników danych zawierających treści, o których mowa w pkt a) - c) powyżej.”

Art. 2 W ustawie z dnia z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wprowadza się następujące zmiany:

- a) Po art. 152 dodaje się art. 152a, który otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 152a

§ 1. Kto nakłania kobietę do przerywania ciąży podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Kto dopuszcza się czynu określonego w § 1, gdy dziecko poczęte osiągnęło zdolność do samodzielnego życia poza organizmem kobiety ciężarnej, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 3. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub w § 2, Sąd orzeka podanie wyroku do publicznej wiadomości.”

- b) Art. 154 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 1. Jeżeli następstwem czynu określonego w art. 152 § 1 lub 2 lub w art. 152a § 1 jest śmierć kobiety ciężarnej, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 2. Jeżeli następstwem czynu określonego w art. 152 § 3 lub w art. 152a § 2 lub w art. 153 jest śmierć kobiety ciężarnej, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.”

c) Po art. 256 dodaje się art. 256a, który otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 256a

§ 1. Kto publicznie propaguje jakiegokolwiek działania dotyczące możliwości przerwania ciąży na terenie kraju i poza jego granicami lub nawołuje do przerwania ciąży na terenie kraju i poza jego granicami lub w przypadkach innych niż wymienione w ustawie informuje o możliwości przerwania ciąży na terenie kraju i poza jego granicami, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, nabywa, przechowuje, posiada, prezentuje, przewozi lub przesyła druk, nagranie lub inny przedmiot lub nośnik danych, zawierające treść określoną w § 1.

§ 3. W razie skazania za przestępstwo określone w § 2 sąd orzeka przepadek przedmiotów, o których mowa w § 2, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.”

§ 4. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub w § 2, Sąd orzeka podanie wyroku do publicznej wiadomości.

Art. 3 Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wydania ustawy

Podstawą funkcjonowania zdrowego państwa musi być poszanowanie równości obywateli wobec prawa (art. 32 Konstytucji RP). Fundamentalnym prawem jest prawo do życia, którego ochrona warunkuje nabycie wszelkich kolejnych praw. Państwo nie może tolerować sytuacji, w której prawo to jest albo wprost naruszane, albo obchodzone przy wykorzystaniu luk w przepisach. Prowadzi to bowiem do sytuacji, w której pomimo teoretycznych gwarancji ochrony określonej wartości, wartość ta jest lekceważona. W przypadku prawa do życia - skutkiem jest śmierć niewinnych ludzi, tj. poczętych dzieci.

2. Obecny stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Polskie prawo co do zasady chroni życie dzieci w prenatalnym stadium ich rozwoju. Z taką intencją pisana była Ustawa o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży z dn. 7 stycznia 1993 roku. Poczęte dziecko jest bezsprzecznie człowiekiem i należy mu się ochrona życia, co znajduje potwierdzenie także w Konstytucji RP (art. 38). Wyroki Trybunału Konstytucyjnego – z 27 maja 1997 roku oraz z 22 października 2020 roku potwierdzają, że życie jest wartością chronioną, a godność osoby ludzkiej i zakaz dyskryminacji nie pozwalają na funkcjonowanie przepisów, które mogłyby osłabić ochronę życia.

Mamy zatem określoną rzeczywistość prawną, która wyznacza system aksjologiczny, jaki Rzeczpospolita Polska uznaje za fundament swojego funkcjonowania. Jednocześnie daje się zaobserwować intensywną działalność grup, które w tym systemie znajdują luki i obchodzą prawo. Zwolennicy aborcji organizują dyżury telefoniczne, w czasie których udzielają porad, w jaki sposób dokonać aborcji poza granicami kraju lub przy pomocy środków chemicznych sprowadzanych do Polski pocztą i rozprowadzanych pomiędzy matkami w ciąży. Prowadzone są także kampanie społeczne mające pokazać zabicie nienarodzonego dziecka jako czynność normalną, niepodlegającą negatywnej ocenie, potrzebną, przynależną każdej kobiecie (np. kampania „Aborcja jest OK”). Dochodzi więc do sytuacji, w której państwo toleruje obecność w przestrzeni społecznej mniej lub bardziej sformalizowanych grup, które zajmują się umożliwianiem dokonywania zabójstw na ludziach, a tym samym do łamania powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Trudno

zrozumieć, dlaczego akurat pomoc w zabijaniu dzieci w prenatalnej fazie ich rozwoju oraz propagowanie takiego postępowania jako rzeczy dobrej i niepodlegającej krytyce miałyby być tolerowane. Gdyby na terenie Polski działały grupy namawiające lub ułatwiające zabicie dzieci po narodzeniu lub zabijanie ludzi ze względu na jakiegokolwiek inne kryterium niż etap ich rozwoju (np. ze względu na ich pochodzenie etniczne, wygląd, sposób życia itp.), mielibyśmy do czynienia ze skandalem, a organy państwa reagowałyby ściganiem sprawców. Jednocześnie z niejasnych przyczyn toleruje się obecność agresywnie proaborcyjnych grup feministycznych, a ewentualne zgłoszenia do organów ścigania kończą się umorzeniami prowadzonych postępowań. Na ironię zakrawa fakt, że często te same środowiska kreują się na obrońców różnorodności, tolerancji i niedyskryminacji, tymczasem w swojej codziennej działalności faktycznie sprzeciwiają się tym wartościom usiłując wykluczyć z ochrony prawnej określone osoby.

Ponadto zwolennicy aborcji robią się coraz bardziej śmiali. W lutym 2022 na profilach organizacji Aborcyjny Dream Team pojawiła się informacja, że jej członkowie pomogli w aborcji na dziecku w 37. tygodniu ciąży – zgodnie ze standardami opieki położniczej dziecko w tym wieku uznaje się za gotowe do przyjścia na świat, a poród w 37. tygodniu ciąży jest traktowany jako poród o czasie. Jednocześnie skupione wokół organizacji osoby pisały, żeby nie oceniać dokonanej aborcji, bo odmawiają „udziału w dzieleniu aborcji i powodów do niej na te złe i dobre” (por. Instagram profil Aborcyjny Dream Team).

Należy pamiętać, że aborcja dokonana na tak późnym etapie ciąży jest procedurą szczególnie okrutną. Pod kontrolą usg dziecka podaje się zastrzyk dosercowy z chlorkiem potasu, aby zatrzymać akcję serca, a następnie wydobywa zwłoki z organizmu matki metodą chirurgiczną lub prowokując poród.

Opisana sytuacja pokazuje, że promotorom aborcji nie chodzi o rozwiązanie problemu, jaki mają kobiety niechcące wychowywać dziecka. Wystarczyło przecieżyć urodzić dziecko i natychmiast oddać je do adopcji, a sprawa zakończyłaby się pomyślnie i dla dziecka, i dla matki. Celem istnienia i działania grup proaborcyjnych jest osiągnięcie jak największej liczby wykonanych aborcji.

Trudno jednoznacznie określić, jaka jest skala docierania do kobiet w kryzysie związanym z ciążą i ile aborcji faktycznie pomagają przeprowadzić. Grupy proaborcyjne same szacują, że w ciągu roku może to być nawet 35 tysięcy aborcji. Nawet jeśli liczba ta jest mocno zawyżona, można ostrożnie

szacować, że obchodząc prawo w ciągu tylko jednego roku umożliwiono zabicie co najmniej kilku tysięcy polskich dzieci. Jest to liczba równa liczebności kilkudziesięciu przedszkoli.

3. Różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Projektowane przepisy uszczelniają ochronę życia dzieci w najwcześniejszym stadium rozwoju. Uniemożliwiają działalność polegającą na obchodzeniu prawnej ochrony życia, zatem wzmacniają gwarancje ustawowe dla wartości, jaką jest życie ludzkie, które podlega ochronie „także w fazie prenatalnej” (por. wyrok TK z dn. 27 maja 1997 r.). Należy podkreślić, iż w polskim systemie prawnym pomocnictwo czy podżeganie mają własne formy stadialne, tzn. że czynami zabronionymi pod groźbą kary jest przygotowanie podżegania i pomocnictwa, usiłowanie podżeganie i pomocnictwa oraz ich dokonanie (art 18 i 19 KK). Stanowi to więc ogólną ochronę w wielu zdarzeniach faktycznych (np. w podżeganiu do morderstwa w typie podstawowym – art. 148 KK). Z drugiej strony kodeks karny penalizuje choćby propagowanie ustrojów totalitarnych oraz nawoływanie do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych etc (art. 256 KK). Dostrzec należy lukę prawną polegającą na braku penalizacji „zachęcania” i „promowania” zbrodniczych i prawem zakazanych działań a mianowicie dokonywania aborcji, gdyż obecny stan prawny problemu tego nie udźwignął. Mamy więc z jednej strony karanie za zachętę tudzież pomoc np. w kradzieży (należy zwrócić uwagę na wagę gatunkową i skutki społeczne choćby tego przestępstwa), z drugiej strony karanie za propagowanie ustroju totalitarnego (ponownie – jak wyżej) i zupełną bezkarność za propagowanie i udzielanie realnej pomocy w mordowaniu nienarodzonych dzieci. Stan ten należy bezsprzecznie zmienić.

4. Najważniejsze przewidywane skutki społeczne, finansowe, gospodarcze i prawne

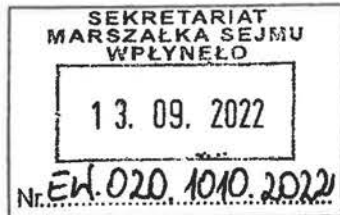
Po wejściu w życie projektu wzmocniona zostanie ochrona życia dzieci w prenatalnym stadium ich rozwoju. Zabronione będzie propagowanie zabójstwa jako czegoś pozytywnego i normalnego – o ile tylko poczęte dziecko jeszcze się nie narodziło. Skutkiem obowiązywania regulacji będzie uratowanie życia dzieci, które do tej pory były zagrożone przez działalność grup proaborcyjnych. Stopniowej zmianie ulegnie też podejście do kobiet w ciąży będących w kryzysie – na bardziej życzliwe i nastawione na realną pomoc zamiast fizycznej eliminacji dziecka i pozostawienia kobiety z problemem syndromu proaborcyjnego.

5. **Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa ani jednostek samorządu terytorialnego**
6. **Projekt nie wymaga uchwalenia aktów wykonawczych**
7. **Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej**
8. **Konsultacje społeczne**

Jak każdy projekt obywatelski, także niniejszy projekt podlega konsultacjom społecznym na drodze zbiórki podpisów, a udzielenie mu poparcia jest równoznaczne z pozytywnym odbiorem projektu przez obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

Warszawa, 13 09 2022

Komitet Inicjatywy Ustawodawczej „Aborcja to zabójstwo”
na rzecz Ustawy o zmianie Ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r.
o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach
dopuszczalności przerywania ciąży oraz niektórych innych ustaw
Ul. Ogrodowa 28/30/104
00-896 Warszawa

Szanowna Pani Marszałek Sejmu RP
Elżbieta Witek
Kancelaria Sejmu
Ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

ZAWIADOMIENIE O UTWORZENIU KOMITETU INICJATYWY USTAWODAWCZEJ

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 6 ust. 1-3 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz.U. z 1999 r. Nr 62, poz. 688, zm. Dz.U. z 2014 r. poz. 498) niniejszym zawiadamiam o utworzeniu Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej „Aborcja to zabójstwo” na rzecz Ustawy o zmianie Ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz niektórych innych ustaw (zwanego dalej Komitetem) z siedzibą przy ul. Ogrodowej 28/30/104, 00-896 w Warszawie.

Dane pełnomocnika Komitetu: Krzysztof Grzegorz Kasprzak, zam. ul. , numer PESEL

Dane zastępcy pełnomocnika Komitetu: Kaja Urszula Godek, zam. ul. , numer PESEL

W załączeniu przekazuję uchwałę o ustanowieniu Komitetu oraz wyborze pełnomocnika Komitetu i jego zastępcy wraz z oświadczeniami o przystąpieniu do Komitetu, projekt ustawy wraz z uzasadnieniem oraz wykaz podpisów obywateli RP popierających projekt ustawy.

2 wtrzymaniami szacunku

Pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej „Aborcja to zabójstwo”

Krzysztof Kasprzak

Krzysztof Grzegorz Kasprzak

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-Lp.020.247.2022

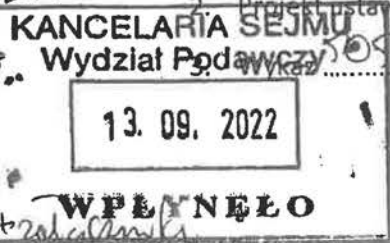
Data wpływu 13.09.2022

Załączniki:

1. Uchwała o ustanowieniu Komitetu

2. Projekt ustawy wraz z uzasadnieniem

3. Wykaz podpisów obywateli popierających projekt ustawy

POSTANOWIENIE NR 13
MARSZAŁKA SEJMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 24 września 2022 r.

o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej „Aborcja to zabójstwo” na rzecz ustawy o zmianie ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz innych ustaw

Na podstawie art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. z 2018 r. poz. 2120) postanawiam o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej „Aborcja to zabójstwo” na rzecz ustawy o zmianie ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz innych ustaw.

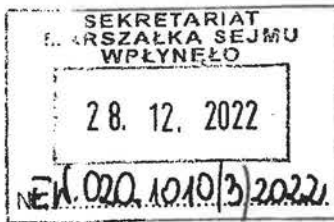
MARSZAŁEK SEJMU

Elżbieta Witek

Warszawa, 28 grudnia 2022 roku

Komitet Inicjatywy Ustawodawczej „Aborcja to Zabójstwo”
na rzecz Ustawy o zmianie Ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r.
o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach
dopuszczalności przerywania ciąży oraz innych ustaw
ul. Ogrodowa 28/30/104
00-896 Warszawa

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP
Kancelaria Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8, 00-902 Warszawa

SZANOWNNA PANI MARSZAŁK!

Na podstawie art. 10 ust 1 ustawy z 24 czerwca 1999 roku o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. 2018 poz. 2120) składam projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz innych ustaw wraz z załączonym wykazem podpisów obywateli popierających projekt.

Szacowana liczba podpisów **ok. 144 tys.**

z wyjątkami szacunku

Pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej „Aborcja to zabójstwo”

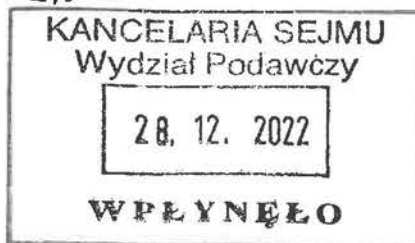
Krzysztof Kasprzak

Krzysztof Grzegorz Kasprzak

W załączeniu:

- projekt ustawy,
- wykaz podpisów;

EW

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SP-WP.020.247.3.2022
Data wpływu 29.12.22

U

Warszawa, 10 stycznia 2023 roku

Komitet Inicjatywy Ustawodawczej „Aborcja to Zabójstwo”
na rzecz Ustawy o zmianie Ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r.
o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach
dopuszczalności przerywania ciąży oraz innych ustaw
ul. Wolska 84/86 lok. 418
01-141 Warszawa

do Biura Przewodniczącego Komisji Prawa Przemysłowych
dnia 13.01.2022
numer B.PSP.020.9.2022/M
P. Mer. B.O. + Zespół
13.01.23
Jan

SEKRETARIAT
MARSZAŁKA SEJMU
WPŁYNEŁO
12.01.2023
N.E.H. 020.1010/4/2022

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP
Kancelaria Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8, 00-902 Warszawa

13.01.2023
ef

SZANOWNA PANI MARSZAŁEK

Informuję, że Komitet zmienił swoją siedzibę. Adres Ogrodowa 28/30 lok. 104, 00-896
Warszawa jest już nieaktualny. Podaję nowy adres Komitetu **ul. Wolska 84/86 lok. 418,**
01-141 Warszawa. Wszelką korespondencję prosimy kierować na nowy adres.

Pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej „Aborcja to zabójstwo”

Krzysztof Grzegorz Kasprzak
Krzysztof Grzegorz Kasprzak

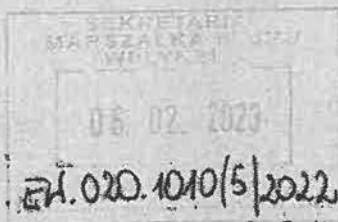
WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-WP.020.247.5.2022
Data wpływu 12.01.2023

Warszawa 03.02.2023

Komitet Inicjatywy Ustawodawczej „Aborcja to Zabójstwo”
na rzecz Ustawy o zmianie Ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r.
o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach
dopuszczalności przerywania ciąży oraz innych ustaw

Wolska 84/86/418

01-141 Warszawa

Szanowna Pani

Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu RP

Kancelaria Sejmu

ul. Wiejska 4/6/8, 00-902 Warszawa

SZANOWNNA PANI MARSZAŁEK

Do reprezentowania Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej – na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli – został wskazany Pan Krzysztof Kasprzak a jako osoba uprawniona do jego zastępstwa w pracach nad projektem ustawy zostały wskazane Pani Kaja Godek a następnie Pani Laura Lipińska.

Pełnomocnik Inicjatywy

Krzysztof Kasprzak

WICEPRZEDSIĘDZIELA SEJMU

... SP.020.247.M.2022

Data wpływu 06.02.2023

Warszawa, 6 lutego 2023 r.

BAS-WAPEiM-194/23

TRYB PILNY

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. ... DS. MAO. 47. 2023

Data wpływu ... 7. 02. 2023

Pani

Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz innych ustaw (pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej: Grzegorz Kasprzak)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy zakłada zmianę ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży¹ (dalej: ustawa o planowaniu rodziny) – poprzez dodanie art. 4d, oraz ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny² (dalej: kk) – poprzez dodanie art. 152a i art. 256a oraz zmianę art. 154. Proponowana ustawa zakłada wprowadzenie zakazów oraz odpowiadających im sankcji karnych za publiczne – a) propagowanie działań dotyczących możliwości przerywania ciąży, b) nawoływanie do przerywania ciąży, c) informowanie o możliwości przerywania ciąży (za wyjątkiem przypadków gdy przerywanie ciąży jest dopuszczalne – na podstawie art. 4a ust. 1 ustawy o planowaniu rodziny) – w kraju i poza jego granicami. Projekt przewiduje też wprowadzenie zakazów i odpowiadających im sankcji karnych za: produkowanie, utrwalanie, sprowadzanie, nabywanie, przechowywanie, posiadanie, prezentowanie, przewożenie lub przesyłanie druku, nagrań lub innych przedmiotów lub nośników danych zawierających treści wskazane w lit. a) – c). W projekcie proponuje się ponadto wprowadzenie zagrożenia karą pozbawienia wolności do lat trzech przestępstwa nakłaniania do przerywania ciąży (nowy art. 152a kk) oraz wprowadzenie typu kwalifikowanego

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1575.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, ze zmianami.

tęgo przestępstwa, jeśli jego następstwem jest śmierć kobiety ciężarnej (zmiana art. 154 kk).

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Co do zasady, kwestie dotyczące przerwania ciąży, ograniczeń prawnych przerywania ciąży czy zakazu przerywania ciąży nie są regulowane wiążącym prawem UE. Kwestia ta należy do kompetencji państw członkowskich.

W dziedzinie zdrowia należy wskazać art. 168 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TfUE). Zgodnie z tym przepisem Unia zmierza do lepszej ochrony zdrowotnej w ramach swoich polityk i działań. Działania UE w tym zakresie mają na celu poprawę zdrowia publicznego, zapobieganie chorobom oraz zagrożeniom zdrowotnym, a także promowanie badań. UE nie określa polityk zdrowotnych, ani też organizacji i świadczenia usług zdrowotnych i opieki medycznej. Jej działania jedynie uzupełniają polityki krajowe i wspierają współpracę między państwami członkowskimi w dziedzinie zdrowia publicznego.

Do kompetencji państw członkowskich należy także penalizacja działań odnoszących się do przerywania ciąży.

Ponieważ projekt dotyczy m.in. kwestii transgranicznych odnoszących się do informowania o możliwości przerywania ciąży, należy rozważyć ewentualny związek przedmiotu regulacji z prawem UE, w szczególności z zasadą swobody świadczenia usług, określoną w art. 57 TfUE.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Zgodnie z art. 57 TfUE, ustanawiającym unijną zasadę swobody świadczenia usług, usługami są świadczenia wykonywane zwykle za wynagrodzeniem w zakresie, w jakim nie są objęte postanowieniami o swobodnym przepływie towarów, kapitału i osób. Zgodnie z art. 56 TfUE ograniczenia w swobodnym świadczeniu usług wewnątrz Unii są zakazane w odniesieniu do obywateli państw członkowskich mających swe przedsiębiorstwo w państwie członkowskim innym niż państwo odbiorcy świadczenia. Usługi obejmują zwłaszcza: działalność o charakterze przemysłowym, działalność o charakterze handlowym, działalność rzemieślniczą oraz wykonywanie wolnych zawodów. Przepis art. 57 TfUE stanowi ponadto, że świadczący usługę może, w celu spełnienia świadczenia, wykonywać przejściowo działalność w państwie członkowskim świadczenia na tych samych warunkach, jakie państwo to nakłada na własnych obywateli (swoboda świadczenia usług), z zastrzeżeniem postanowień rozdziału dotyczącego prawa przedsiębiorczości. Swoboda przedsiębiorczości została sformułowana w art. 49 TfUE i może doznawać ograniczeń określonych w art. 52 TfUE. Zgodnie z tym przepisem państwa członkowskie mogą wprowadzać ograniczenia przewidujące szczególne

traktowanie cudzoziemców, uzasadnione względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego.

Kwestię zgodności z prawem UE zakazu propagowania treści informujących o możliwościach przeprowadzenia legalnej aborcji w innym państwie członkowskim niż państwo, w którym aborcja nie jest legalna, rozważał Trybunał Sprawiedliwości UE (dalej: TSUE) w 1991 r.³ Wówczas, zgodnie z interpretacją irlandzkich sądów, ówczesne prawo irlandzkie zakazywało pomocy ciężarnym kobietom w podróżach do Wielkiej Brytanii w celu dokonania przerwania ciąży oraz zakazywało informowania o adresach klinik oferujących usługi przerywania ciąży, a także o możliwościach skontaktowania się z takimi klinikami.

Jedno ze stowarzyszeń studenckich w Irlandii rozpowszechniało publikacje zawierające informacje na temat możliwości dokonywania aborcji w Wielkiej Brytanii. Stowarzyszenie to nie było handlowo związane z żadną z tamtejszych klinik świadczących usługi w tym zakresie.

Odpowiadając na pytanie – czy prawo krajowe Irlandii może zakazać rozpowszechniania informacji o klinikach, adresach i możliwym kontakcie z tymi klinikami w Wielkiej Brytanii, w zakresie świadczenia usługi, które nie są legalne w Irlandii – TSUE stwierdził po pierwsze, że wykonywanie wolnych zawodów, w tym zawodu medycznego oraz wykonywanie medycznej procedury przerywania ciąży, zgodnej z prawem państwa członkowskiego, w którym jest wykonywana, jest usługą w rozumieniu art. 57 TfUE⁴. Po drugie TSUE stwierdził, że skoro stowarzyszenie studenckie, które rozpowszechniało informacje dotyczące możliwości i miejsca świadczenia usługi przerywania ciąży, nie współpracuje handlowo z tymi klinikami i nie rozpowszechnia informacji w ich imieniu, to zakaz rozpowszechniania informacji nie stanowi niezgodnego z art. 56 TfUE⁵ ograniczenia swobody świadczenia usług. TSUE stwierdził ponadto, że kwestia rozstrzygnięcia, czy wynikający z prawa irlandzkiego zakaz rozpowszechniania takich informacji narusza prawa podstawowe (wolność słowa), nie należy do TSUE, ponieważ zakaz ten nie ma związku z prawem UE⁶.

Analizując zawarte w projekcie regulacje – w szczególności zakazy odnoszące się do propagowania działań dotyczących możliwości przerywania ciąży, nawoływania do przerywania ciąży, informowania o możliwości przerywania ciąży produkowania, utrwalania, sprowadzania, nabywania, przechowywania, posiadania, prezentowania, przewożenia lub przesyłanie druku, nagrań lub innych przedmiotów lub nośników danych zawierających

³ Wyrok Trybunału z dnia 4 października 1991 r. *The Society for the Protection of Unborn Children Ireland Ltd przeciwko Stephen Grogan i innym*, sprawa C-159/90, ECLI:EU:C:1991:378.

⁴ Wówczas art. 60 Traktatu ustanawiającego Wspólnoty Europejskie. Zob. punkty: 17, 18, 21 cytowanego wyroku.

⁵ Wówczas art. 59 Traktatu ustanawiającego Wspólnoty Europejskie. Zob. punkty: 26, 27, 32 cytowanego wyroku.

⁶ Zob. punkt 31 cytowanego wyroku.

powyższe treści – w świetle zinterpretowanych przez TSUE przepisów art. 56 i 57 TfUE, należy stwierdzić, iż w zakresie, w jakim regulacje te nie odnoszą się do działalności usługowej świadczonej legalnie przez podmioty mające siedzibę w innym państwie członkowskim projekt, nie jest objęty prawem UE.

Natomiast w zakresie, w jakim przewidziane w projekcie zakazy i sankcje odnoszą się do osób działających w imieniu podmiotów świadczących legalnie usługi w innym państwie członkowskim, np. działalność w zakresie rozpowszechniania informacji o konkretnej usłudze w ramach działalności takiego podmiotu, regulacja projektu będzie stanowić ograniczenie swobody świadczenia usług. Zgodnie z orzecznictwem TSUE, aby ograniczenia były zgodne z prawem UE muszą być stosowane w sposób niedyskryminujący, muszą być usprawiedliwione wymogami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego, muszą być odpowiednie do realizacji zamierzonego celu i nie mogą wykraczać poza to co jest konieczne do realizacji tego celu⁷. W uzasadnieniu projektu wskazano, że brak ograniczeń w zakresie rozpowszechniania informacji o możliwościach i metodach przeprowadzenia aborcji w przypadkach, które nie są objęte art. 4a ust. 1 ustawy o planowaniu rodziny (określającym okoliczności, w których przerwanie ciąży jest dopuszczalne) oraz brak stosownych sankcji w tym zakresie prowadzi do łamania zakazu aborcji. Projekt nie zawiera przepisów o skutku dyskryminacyjnym. W uzasadnieniu projektu wskazano względy porządku publicznego i zdrowia publicznego, które pozwalają uznać, że projekt nie jest sprzeczny z prawem UE.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz innych ustaw nie jest sprzeczny z prawem UE.

Autor:

Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych
Weryfikacja: Ziemowit Cieślak

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych
Sobolewski
Przemysław Sobolewski

Deskrytory bazy REX: aborcja, kodeks karny, prawo UE, projekt ustawy, usługa

⁷ Wyroki TSUE: C-19/92 Kraus, pkt32; C-55/94 Gebhard, pkt37; C-384/08 Attanasio, pkt 50-51.

Warszawa, 6 lutego 2023 r.

BAS-WAPEiM-195/23

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 1120.47.2023(2)

Data wpływu 7.02.2023

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia, czy obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz innych ustaw (pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej: Grzegorz Kasprzak) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt ustawy zakłada zmianę ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży¹ (dalej: ustawa o planowaniu rodziny) – poprzez dodanie art. 4d, oraz ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny² (dalej: kk) – poprzez dodanie art. 152a i art. 256a oraz zmianę art. 154. Proponowana ustawa zakłada wprowadzenie zakazów oraz odpowiadających im sankcji karnych za publiczne – a) propagowanie działań dotyczących możliwości przerywania ciąży, b) nawoływanie do przerywania ciąży, c) informowanie o możliwości przerywania ciąży (za wyjątkiem przypadków gdy przerywanie ciąży jest dopuszczalne – na podstawie art. 4a ust. 1 ustawy o planowaniu rodziny) – w kraju i poza jego granicami. Projekt przewiduje też wprowadzenie zakazów i odpowiadających im sankcji karnych za: produkowanie, utrwalanie, sprowadzanie, nabywanie, przechowywanie, posiadanie, prezentowanie, przewożenie lub przesyłanie druku, nagrań lub innych przedmiotów lub nośników danych zawierających treści wskazane w lit. a) – c). W projekcie proponuje się ponadto wprowadzenie zagrożenia karą pozbawienia wolności do lat trzech przestępstwa nakłaniania do przerywania ciąży (nowy art. 152a kk) oraz wprowadzenie typu kwalifikowanego tego przestępstwa, jeśli jego następstwem jest śmierć kobiety ciężarnej (zmiana art. 154 kk).

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1575.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, ze zmianami.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz innych ustaw **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo UE.**

Autor:
Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych
Sobolewski
Przemysław Sobolewski